filijs eius, sexaginta sex animæ, quæ egressæ sunt de fœmore Iacob introierunt in Aegyptum, nulla dubitatio est. Ita enim paulatim per singulos supputatus numerus approbat. Repererunt autem animas tres in Aegypto, Ioseph scilicet cum duobus filijs eius. Septuagesimus autem ipse fuit Iacob. Quòd si econtrariò nobis illud opponitur, quomodo in actibus Apost. in concione Stephani dicatur ad populũ, septuaginta quinq; animas ingressas esse in Aegyptum: sciendum, hoc quidem illum ex septuaginta sumpsisse interpretibus, vbi sic scriptum est: Filij autem Ioseph qui nati sunt in Aegypto animæ nouem. Verũ in Hebræo duæ sunt, non nouẽ. Ephraim quippe & Manasse nati de Ascenech filia Putiferis in Aegypto, antequam Iacob intraret in Aegyptum, & famis tempus ingrueret, cõstat, quia tempore quo ingressus est Iacob in Aegyptum, non eius ætatis erant, vt filios generare potuissent. Quòd si quæritur cur sanctus Lucas qui supradictæ scriptor est historiæ, in gentes actuum Apostolorum volumẽ emittens, non secundum Hebraicam veritatem septuaginta, sed septuaginta quinque animas iuxta septuaginta interpretum editionem ingressas in Aegyptum esse dixerit, facilis excusatio est. Non enim debuit contrariũ aliquid scribere aduersus eam scripturã, quæ iam fuerat gentilibus diuulgata. Et vtiq; maioris opinionis illo tempore dũtaxat septuaginta interpretũ habebatur auctoritas, quã Lucas, qui ignotus & vilis & non magnæ fidei in nationibus dicebatur. Hoc autem generaliter obseruandũ, quòd vbicunque sancti Apostoli aut apostolici viri loquuntur ad populos, his plerunq; testimonijs abutũtur, quę iam fuerant diuulgata in gentibus. Licet pleriq; tradant Lucam euangelistam vt proselytum Hebræas ignorasse literas.

Actu.7.

Cur Lucas potius septuaginta interpretes quàm Hebraeos est secutus.

Quomodo quisque nostrum debeat in amore Christi huius exemplo uti, dicentis: Iam lætus moriar, quia vidi faciem tuam. CAPVT XVII.

IVncto Ioseph curru suo ascẽdit obuiam. Videnscque eum, irruit super collum eius, & inter amplexus fleuit. Dixitq; pater ad Ioseph: Iam lætus moriar, quia vidi faciem tuã, & superstitem te relinquo.) Hoc miræ pietatis dictum de ore patris huius arripientes dicamus omnes, dicamus singuli vero Ioseph. i. domino nostro Dei filio, qui verè saluator mundi est. Iam lætus moriar, quia vidi faciẽ tuam, & superstitem te relinquo. Quando Christiane defungeris, imò & dũ viuis, quia moriturus es, dic vnico Dei patris filio, saluatori tuo: Iam lætus moriar, quia vidi faciem tuam, & superstitem te relinquo. Videmus enim nunc per speculum in ænigmate, & in hora qua quisq; nostrũ moritur, superstitem illũ relinquimus, qui solus, quod nos non possumus, in quo nos deficimus, depositis corporibus, & de animabus nostris curare sit idoneus. Ille namq; nobis superstes est, vt causam nostrã emendet: qui idcirco mortuus est, vt animas nostras viuificaret: & idcirco resurrexit, vt corpora nostra resuscitaret, & ad dexteram suam in cælestib. in corpore & anima quenq; nostrum constitueret. Scio enim (inquit beatus Iob) quòd redemptor meus viuit, & in nouissimo die de terra resurrecturus sum, & rursus circũdabor pelle mea, & in carne mea videbo Deum.

1. Cor. 15.

Iob. 19.

De patrum humilitate, qua se coram Pharaone pastores ouium & peregrinos professi sunt. CAPVT XVIII.

ET ille locutus est ad fratres, & ad omnẽ domum patris sui: Ascendam & nunciabo Pharaoni, dicamq; ei: Fratres mei & domus patris mei venerunt ad me, & sunt viri pastores ouium, &c.) Sãctum peregrinorum studium, Deo peregrinantium scripturæ locus exprimit, scilicet quòd hominibus non solùm non placere, sed etiam displicere quæsierunt, & quòd verè non hic manentem habentes ciuitatem, futuram & manentem inquirere studuerunt. Primus: (Ioseph ingressus nunciat Pharaoni, dicens: Pater meus, & fratres, oues eorũ, & armenta, & cuncta quæ possident, venerunt de terra Chanaan, & ecce consistũt in terra Gessen. Extremos quoque fratrum suorum quinque viros statuit coram rege.) Primogenitos, & interrogati à rege dicente: (Quid habetis operis? respondent, pastores ouium sumus serui tui, & nos, & patres nostri.) Quare? Quia detestantur, inquit, Aegyptij omnes pastores ouium, videlicet, quia superbiunt in equis, & currib⁹, plus cæteris gentibus, & ob hoc humile pastorum opus, veluti ignominiam despiciunt, & detestantur. (Postmodum introductus pater ante regẽ, interrogatus est ab eo: Quot sunt dies vitæ tuæ?) Nunquid nil aliud rex sapiens locutus est cum venerabili sene, nisi quòd interrogauit eum, quot sunt dies vitæ tuæ? Sed profectò solùm hoc scribi dignum fuit, propter memorabile responsum, dicentis: (Dies peregrinationis vitæ meæ, centum triginta annorum sunt parui & mali, & non peruenerunt vsque ad dies patrum meorum, quibus peregrinati sunt.) Vltrò, peregrinum se confessus est: & hanc vitam miseram, peregrinationem dicere maluit, melioris vitæ vel patriæ ciuis, id est, cælestis. Eo sensu per contationem regis vera correctione suppleuit, cum dicente illo: Quot sunt dies vitæ tuæ? respondit, dies peregrinationis vitæ meæ parui sunt & mali. Paruos videlicet dies suos pro humili cõscientia dixit, malos pro cõtinuatione tribulationis. Parumq; illi visum est, quòd peregrinum se confessus est, nisi etiam patres suos peregrinos fuisse assereret. Nam protinus subiungit: Et non peruenerunt vsque ad dies patrum meorum quib. peregrinati sunt. Adeò hominibus placere, vel ad pompam secularium tam pater, quàm filius se extendere, dedignati sunt.

Heb. 13. CAP. XLVII.

Benè